

Assignatura

ECONOMIA, ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

Curs	Cicle	Quadrimestre	Codi assignatura
2005-2006	2n	Febrer-maig	25073

Grup	Professor	Tutories	Despatx	Telèfon
01	Rodés, Eduardo	Dilluns i dimecres, de 10.20 a 11.50	B1-1116	93 581 4294
01	Alonso, Eduard		B3-112-E	93 581 1813
51	Rodés, Eduardo	Dilluns i dimecres, de 18.00 a 19.30	B1-1116	93 581 4294
51	Alonso, Eduard		B3-112-E	93 581 1813

DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA

Aplicació dels conceptes de *costos de transacció* i *drets de propietat* a l'estudi dels problemes de disseny organitzatiu en diversos àmbits de gestió empresarial.

RESUM TEMÀTIC

L'objectiu del curs Economia, organització i gestió és l'aplicació dels conceptes de costos de transacció i drets de propietat als problemes de disseny organitzatiu. Es tracta de dur a terme una anàlisi econòmica de l'organització, amb un èmfasi en els aspectes més institucionals i en el disseny de les relacions entre empreses, a diferència del curs Anàlisi Empresarial i Disseny Organitzatiu que se centrava en el disseny intern. L'assignació dels drets residuals entre empreses o entre els diferents participants d'una organització (gestors, accionistes, empleats, proveïdors...) passa a erigir-se en l'element conceptual clau en aquest curs.

Freqüentment s'esmenten i comparen diversos models d'empresa: l'empresa americana, la japonesa, el model de cogestió alemany... Contextos econòmics diferents han propiciat l'aparició d'institucions que proporcionen respostes diverses als problemes que afronta una organització. Aquest curs se centra en el desenvolupament de les eines teòriques i empíriques que l'anàlisi econòmica proporciona per a la recerca de solucions als problemes de disseny organitzatiu i la consecució d'una eficiència més gran. També s'analitza la participació en la presa de decisions i en el repartiment dels excedents de col·lectius diferents dels accionistes, proposats en l'enfocament tradicional com a únics propietaris de les empreses.

El curs s'estructura en 8 temes. Els dos primers plantegen la problemàtica de la propietat en l'organització i els seus límits. Per a això s'invoca l'enfocament d'assignació de drets de

decisió esmentat, distingint i insistint en les seves aportacions davant mètodes alternatius més tradicionals, previsiblement ja coneguts per l'alumne. El tema 3 estudia les diferents formes d'assignació de drets residuals **entre** empreses, il·lustrant diferents formes organitzatives com les associacions de proveïdors, les franquícies o el *keiretsu* japonès. Per contra, els temes 4, 5 i 6 se centren en l'assignació de drets **dins** de l'empresa; en particular entre els treballadors i els proveïdors del capital, amb les corresponents problemàtiques. S'aborden aquí l'empresa cooperativa, l'empresa capitalista i la presència de formes mixtes, com la cogestió i les noves formes de participació dels empleats a la presa de decisions de l'empresa. En l'última part del curs, el tema 7 analitza nous elements que els canvis tecnològics i les TIC estan imposant sobre l'empresa. Finalment, el tema 8 ofereix una reflexió de caràcter més general sobre l'organització i la gestió des de l'anàlisi econòmica, incloent temes com la cultura corporativa o la pressió social exercida pels companys de feina.

PROGRAMA

TEMA I

Els límits de l'organització

- 1) Les diferents teories existents
- 2) Contractes incomplets i drets de propietat
- 3) El significat de *propietat*: quina rellevància té saber sobre qui recauen els drets de propietat?
- 4) Quan i com s'han de repartir/concentrar els drets de propietat?

TEMA II

La problemàtica de la integració vertical

- 1) Des de l'anàlisi de la competència estratègica (*à la Tirole*)
- 2) Des de l'anàlisi dels drets de propietat
 - L'exemple clàssic de G.M. i Fisher Body (*à la Klein*)
 - Un model formal d'integració vertical
- 3) La relació d'autoritat: autoritat real, autoritat legal

TEMA III

Formes intermèdies del repartiment de drets de propietat entre empreses

- 1) Els grups industrials: el *keiretsu* japonès i el *chaebol* coreà
- 2) La quasi integració vertical. Les associacions de proveïdors
- 3) Acords de cooperació entre empreses: aliances d'empreses i franquícies

TEMA IV

L'assignació de drets residuals als treballadors: l'empresa cooperativa

- 1) Problemàtica de la solució cooperativa (*à l'Hansmann*)
 - Quan els treballadors "lloguen" el factor capital

- Les problemàtiques d'inversió i finançament
- La substitució de socis per assalariats de la cooperativa
- 2) Les cooperatives de Mondragón
- Participació dels treballadors i govern de l'empresa
- MCC com a grup d'empreses (*holding*) cooperatiu

TEMA V

Quan els drets residuals s'assignen al capital

- 1) Separació propietat-control
- 2) Remuneració d'executius (*à la Milgrom i Roberts*)
- 3) Control intern i control extern
 - Els consells d'administració
 - El codi de bon govern
- 4) Estructura financera i gestió
 - Els accionistes han de disposar dels drets residuals?
 - El paper dels mitjancers financers
- i) Supervisió bancària i accionistes actius
- ii) L'assignació contingent dels drets residuals

TEMA VI

Formes mixtes en l'empresa capitalista

- 1) “Valor per als accionistes” enfront de “riquesa per als públics interessats (*stakeholders*)”
- 2) La cogestió alemanya i el *main-bank* japonès
- 3) Les caixes d'estalvi

TEMA VII

Noves tecnologies i l'empresa

- 1) Capital humà, inversions específiques i propietat
- 2) Societat de capital-risc

TEMA VIII

Una visió global de l'organització

- 1) Confiança i normes en l'organització:
 - la cultura corporativa
 - pressió social: supervisió pels companys
- 2) Complementarietat dels actius

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

CRESPÍ, GARCÍA-CESTONA i SALAS. “El Gobierno de las Cajas de Ahorro”. Cap. 3, 4 i 5.
A: *Presente y futuro de las cajas de ahorro españolas*. Fundación Caixa de Galicia, 2003.

HART, Oliver. "Firms, Contracts and Financial Structure". Oxford University Press, 1995.

SALAS, Vicente. *El gobierno de la empresa*. Barcelona: Centre d'Economia Industrial, 1999.

SALAS, Vicente. *Economía de la empresa. Decisiones y organización*. 2a ed. Barcelona: Ariel Economía, 1996.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

BARCA, F. i BECHT, M. (eds.) "The Control of Corporate Europe". Oxford University Press, 2001.

BUCKLEY, P. i MICHIE, J. "Firms Organizations and Contracts". Oxford University Press, 1996.

BERGLÖF, Erik. "A Control Theory of Venture Capital Finance". *The Journal of Law, Economics, & Organization*. V10 N2, pàgs. 247-267, 1994.

BESANKO, DRANOVE i SHANLEY "Economics of Strategy", 2nd edition, Wiley, 2000.

CRESPI, Rafel i GARCÍA CESTONA, Miguel A. "Propiedad y control: una perspectiva europea", *Ekonomiaz*, 50, p. 110-137, 2002.

KLEIN, Benjamin. "The Economics of Franchise Contracts". *Journal of Corporate Finance*, pp 9-37, 1995.

MILGROM, P. i ROBERTS, J. "Economía, organización y gestión de la empresa". Barcelona: Ariel Economía, 1993.

ORMAECHEA, José María "La Experiencia Cooperativa de Mondragón". Grupo Cooperativo Mondragón, 1991.

SHAPIRO, C. i H. VARIAN "Information Rules". Harvard Business School Press, 1999.

TIROLE, Jean . "Corporate Governance", *Econometrica*, vol. 69, 1, pp. 1-35, 2001.

SISTEMA D'AVVALUACIÓ

En aquest curs es busca potenciar la participació dels estudiants en la discussió dels temes presentats. Amb aquesta finalitat, s'encarrega l'elaboració d'un treball entorn d'un dels temes d'interès proposats al curs. El treball esmentat, que s'ha d'elaborar i presentar en grup, constitueix el 20% de la nota final. Un 10% adicional correspon a la participació a classe de l'alumne i a la resolució d'exercicis i problemes. El 70% restant de la qualificació global es determina en dues proves escrites: un parcial (20%) i un examen final (50%).